

Ndaw bya cungj lai fwn. Baez daengz geiqciet fwn doek, daxdaiq cungj mbouj cuengqsim gwnz bya di haeuxyangz maj ok geh rin haenx, ndigah baez yawj mbwn mbouj doiq, de couh sikhaek vuenh gouh haizloek, gaem luiq gaem gyaep hwnj gwnz bya bae.

Aen nienzdaih haenx, gouh gaijfanghaiz youq aen ranz gungzhoj lajmbanj ndeu ndaej beij “Aimajsw”. Bingzseiz roengz reih guh hong, daxdaiq cungj dwg daenj gouh haizbaengz daej nanwt gag nyib haenx, cijmiz hwnj bya, cij mbouj ndaej mbouj dawz ok gouh gaijfangzhaiz gaenq bouj、swiq baenz hausaksak haenx daeuj daenj. Hoeng ngoenz fwndoek roen raeuz, caiq gya ndaw bya rin lai luenh、oen lai, lij miz doengh gij goenqfaex byai soem aenvih hai roen bag fwnz ce roengzdaeuj haenx, seizneix, gouh gaijfanghaiz bingzciengz couh mizdi mbouj gaeuq yungh lo, seizneix “haizloek” couh ndaej angqvau hwnj ciengz lo.

“Haizloek” dwg cungj haizgyauh genjdanh aeu naeng loek ci guh baenz ndeu. Gyoengqvunz dawz mienh loekgawq doedok naeng loek ci guh daej haiz, yungh feiz gang song henz hawj de unq le, van baenz yiengh hung iq habdangq, liuxle youq song henz gau daj congh saeq, camca con cagndaij, sup haeuj din bae, caiq youq gwnz dabaeu haed ndaet, yienghneix couh baenz gouh haiz seizbienh youq ngoenz fwn doek byaij roen raeuz lo.

Nienz oiq mbouj rox ranz hoj. Gou raen “haizloek” geizheih, cungj nauh aeu daenj, hoeng daxdaiq cix naeuz gij haiz de geng lai, mbouj hab lwgnyez daenj, mbouj bwh hawj gou. Hawj gou cungj geiq haemz youq sim.

Miz ngoenz ndeu, gou swnh daxdaiq mbouj youq ranz, aeu saux yoeq gij “haizloek” daxdaiq venj youq gwnz ciengz haenx, angqcaepcaep sup coq. Doeklaeng, gou lij caengz youq ndaw ranz byaijyouz song gien, couh laemx baenz seiq ga daengj mbwn, hozndat lai gou riuq hwnj “haizloek” cix gveng haeuj aen saeuqfeiz bae lo. Banringz goengda caux feiz guh ngaiz, daj ndaw saeuq sai ok gouh “haizloek” gaenq mbitmbiengj haenx, dangseiz couh dawz diuz faex dawz feiz doq ndaq naeuz “lwg dai neix”, doq gyaep gou bae geij diuz gai.

Daxdaiq ma ranz rox le, hix mbouj ndaq gou. Gou gyaj daejngaungau, de cijdwg got gou youq ndaw rungi, mboujduenh yungh fajfwngz co’ nyauq haenx menhmenh bongx laeng gou, cigdaengz gou maezmwnh ninz ndaek bae.

山中总是多雨。每到下雨的季节，外婆放心不下山上那点石头缝里长着的玉米，所以一看天色不对，她便立即换上那双“谖咯”（壮语音），抓着蓑衣箬笠往山上赶。

那个年代，一双解放鞋在一个贫困农家堪比“爱马仕”。平时下地干活，外婆穿的都是自己纳的千层底布鞋，只有上山，才迫不得已拿出那早已经补了又补、洗得发白的解放鞋穿上。但是雨天路滑，再加上山里多是乱石、荆棘，还有那些因为开路劈柴留下的尖利树茬，这个时候，普通的解放鞋就有点不够用了，这时“谖咯”便粉墨登场了。

“谖咯”是一种用废轮胎做成的简易胶鞋。人们将轮胎上突起的齿轮面作为鞋底，用火烘烤两边软化，弯成适合的大小，然后将两边的橡胶打上小孔，交叉穿上麻绳，套到脚上，再在脚踝上系紧，这样就成了

一双可以应付雨天道路打滑的鞋子。

年少不知家贫。我见着“谖咯”新鲜，总闹着要穿，但外婆却说那鞋太硬，不适合小孩子穿，没给我准备。导致我一直耿耿于怀。

有一天，我趁着外婆不在家，用竹竿捅下了外婆挂在墙上的“谖咯”，美滋滋地给自己套上。结果，我还没在家里溜达两圈，就摔了个四仰八叉，气得我拎起“谖咯”就扔进了火塘。中午外公生火做饭，从炉膛里扒出了已经七扭八歪的“谖咯”，当下就拿起烧火棍子一边骂着“嘞代内！”（这死孩子），一边追了我几条街。

外婆回家知道后，并没有骂我。只是将一直干号假哭的我抱在怀里，不断用她粗糙的手轻轻拍打着我的背，直到我迷迷糊糊地睡去。

半夜里醒来，屋外哗哗下起了大雨，打得后院的葡萄架啪啪直响。还有雨淅淅沥沥地从破损的房顶漏下来，落在蚊帐顶上铺着的塑料布上，以及滴在房间里外婆摆着接水的器皿里，滴滴答答。

房里没有灯。黑乎乎的让人发怵。我把床上摸了个遍，外婆不在。便爬下了床，顺着床沿摸到了门边，往厅里一点点地挪。

等眼睛终于适应了黑暗，我察觉到厨房的方向亮着微弱的光。我又小心翼翼地往厨房走。

长年烟熏火燎的厨房，四面黄泥夯成的墙，早已黑黢黢。外婆坐在灶台前，穿着深蓝的土布衣衫，若不是那扒开的膛灰里明灭着微红的亮光，我根本分不清，哪是夜，哪是她。

“外婆。”我喊她。听到我的声音，外婆一边慌忙将什么东西藏到身后，一边喊着漏雨地上滑，让我不要过去，然后赶忙抓过灶台上的煤油灯，用火星子擦着，再踮着脚小跑过来，将我抱到厨房。

趴在外婆的肩头，我模糊地看到地上有个影子，像是那双被我烧坏了的“谖咯”，我又看了看外婆，她的脸上有未干的水迹。是被雨滴到了吗……我迷迷糊糊地想着，但很快，我又在外婆的摇晃中再度陷入了梦境。

在不断闯祸的日子里，我的个头从外婆的腰间开始往上抽条。看到村中其他年纪和我相仿的小伙伴上山扛回来一担又一担柴火，而我只能在附近的田里挖猪菜时，我的自尊莫名其妙受到了打击。

我气呼呼地回家，把镰刀和猪菜扔在外公面前，闹着要和外婆一起上山砍柴，不然我就每天用家里的房梁荡秋千，荡到房梁断为止！

外公拗不过我，便去村里找来一根乌溜溜的木头，比着我的身量，削成两头尖尖的扁担，然后又用砂纸将扁担悉心打磨，去除上面扎手的毛刺，才交到我手里，说以后那就供我担柴专用。我乐得当天晚上扛着扁担上床，抱着睡了一宿。

Byongh hwnz ndiu daeuj, baihrog ranz fwn doeksasa, doek deng aen gyaq makit laeng ranz bungzbungz bangzbangz. Lij miz fwn doeksexe daj giz dingj ranz vaih de laeuh roengzdaeuj, doek daengz gij baengzgyauh bu youq gwnz dingj riep haenx, caemhcai q doek youq ndaw doxgaiq cang raemx daxdaiq baij youq ndaw ranz haenx, dikdik daekdaek.

Ndaw rug mbouj miz daeng. Ndaemyaegyaeg hawj vunz yup. Gou lumh gwnz mbonq liux caez, daxdaiq mbouj youq. Couh raih roengz mbonq lo, swnh henz mbonq lumh daengz henz dou, nodnwdnwd bae coh ndaw ding.

Caj lwgda cungjsuenq hab’ wngq laepyam, gou yawjraen aen fueng’ yiengq ranzdajcawj rongh–myigmyag. Gou youh siujsim sisi byaij coh ranz–dajcawj bae.

Aen ranzdajcawj ciengznienz hoenz loemz, seiq mienh ciengz yungh namhhenj cuk baenz haenx, caeux couh ndaemndaekndaek. Daxdaiq naengh youq dangqnaj aen cauq, daenj buh baengzdoj lamzlaeg, danghnaeuz mbouj youq ndaw daeuh sai q ok daeuj haenx mizdi rongh hoengz myigmyag, gou gaenbonj faen mbouj cingcu j, gizlawz dwg gyanghwnz, gizlawz dwg de.

“Daxdaiq.” Gou heuh de. Dingqnyi sing gou, daxdaiq doq vueng’ vat yo gij doxgaiq haeuj laeng ndang bae, doq hemq naeuz laeuh fwn gwnz dieg raeuz, mbouj hawj gou gvaqbae, yienzhaeuh ganjgip gaem aeu aen daengmeizyouz gwnz cauq, yungh lwgfeiz cat dwk, caiq ndiengq din buet fifi, umj gou daengz ranzdajcawj.

Bomq youq gwnz mbaq daxdaiq, gou mumj–gyumq yawjraen gwnz dieg miz aen ngaeuz ndeu, lumj dwg gouh “haizloek” deng gou byaeu vaih haenx, gou youh yawj le yawj daxdaiq, gwnz naj de miz riz raemx caengz hawq. Dwg deng fwn doek deng ma……Gou maezmwnh fifi siengj dwk, hoeng gig vaiq, gou youh ninz ndaek youq ndaw rungi bibuengq daxdaiq lo.

Youq doengh ngoenz mboujduenh cauxhux haenx, gou daj gyang hwet daxdaiq hainduj maj byoem maj sang. Yawjraen gyoengq doengzdaih nienzgeij caeuq gou yaek doxlumj haenx hwnj bya gwed fwnz ma rap youh rap, hoeng gou cij ndaej youq ndaw naz henz ranz vat byaekmou, gou roxnyinh caeuq bouxwnq mbouj doxlumj le ndaw sim hojsouh.

Gou hozndat fof o ma ranz, vut fagliemz caeuq byaekmou youq dangqnaj goengda, nauh naeuz yaek caeuq daxdaiq itheij hwnj bya bae dwk fwnz, mboujnex gou couh ngoenzngoenz yungh diuzliengz ndaw ranz guh bi nuengxnengh, bi daengz diuzliengz raek cij sat!

Goengda euq mbouj gvaq gou, couh bae ndaw mbanj ra diuz faex ndaemndaekndaek ndeu daeuj, caeuq aenndang gou doxbeij dag, seek baenz diuz hanz song gyaeuj soemswd ndeu, yienzhaeuh youh yunghsim aeu saceij bae muz, bae cawz gij bwn oen baihgwnz camz fwngz haenx, cij gyau daengz ndaw fwngz gou, naeuz gvaqlaeng neix couhdwg hawj gou rap fwnz cien yungh. Gou angq dwk danghaemh gwed hanz hwnj mbonq, got dawz ninz daengx hwnz.